

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

P6_TA(2007)0006

Ligi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ("RUMA II") *II**

Riżoluzzjoni leġislattiva tal-Parlament Ewropew dwar il-pożizzjoni komuni tal-Kunsill fir-rigward ta' l-adozzjoni ta' Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-ligi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ("RUMA II") (9751/7/2006 — C6-0317/2006 — 2003/0168(COD))

(Proċedura ta' kodeċiżjoni: it-tieni qari)

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra il-pożizzjoni komuni tal-Kunsill (9751/7/2006 — C6-0317/2006) ⁽¹⁾,
- wara li kkunsidra l-pożizzjoni tiegħu fl-ewwel qari ⁽²⁾ dwar il-proposta mill-Kummissjoni lill-Parlament u lill-Kunsill (COM(2003)0427) ⁽³⁾,
- wara li kkunsidra l-proposta mill-Kummissjoni emendata (COM(2006)0083) ⁽³⁾;
- wara li kkunsidra l-Artikolu 251(2) tat-Trattat KE,
- wara li kkunsidra Artikolu 62 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
- wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni għat-tieni qari tal-Kumitat għall-Affarijiet Legali (A6-0481/2006),

1. Japprova l-pożizzjoni komuni kif emendata;
2. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu sabiex jgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-Kunsill u l-Kummissjoni.

⁽¹⁾ ĠU C 289 E, 28.11.2006, p. 68.

⁽²⁾ ĠU C 157 E, 6.7.2006, p. 370.

⁽³⁾ Għadha mhix ippubblikata fil-ĠU.

P6_TC2-COD(2003)0168

Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew adottata fit-tieni qari fit-18 ta' Jannar 2007 bil-hsieb ta' l-adozzjoni tar-Regolament (KE) Nru.../2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-ligi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ("RUMA II")

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 61(ċ) u 67 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Filwaqt li jaġixxu skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽²⁾,

Billi:

- (1) Il-Komunità stabbilixxiet għaliha stess l-oġettiv li żżomm u tiżviluppa zona ta' libertà, sigurtà u ġustizzja. Għall-istabbiliment progressiv ta' tali zona, il-Komunità għandha tadotta miżuri relatati mal-koperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili li jkollhom impatt trans-konfinali sa fejn ikun neċessarju għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern.

⁽¹⁾ ĠU C 241, 28.9.2004, p. 1.

⁽²⁾ Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tas-6 ta' Lulju 2005 (ĠU C 157 E, 6.7.2006, p. 371), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tal-25 ta' Settembru 2006 (ĠU C 289 E, 28.11.2006, p. 68) u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Jannar 2007.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- (2) Skond l-Artikolu 65(b) tat-Trattat, dawn il-miżuri għandhom jinkludu dawk li jippromwovu l-kompatibbiltà tar-regoli applikabbli fl-Istati Membri li jikkonċernaw il-konflitti ta' liġijiet u ta' ġurisdizzjoni.
- (3) Il-Kunsill Ewropew li ltaqa' f'Tampere fil-15 u s-16 ta' Ottubru 1999 ikkonferma l-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi u deċiżjonijiet oħra ta' awtoritajiet ġudizzjarji bħala l-pedament tal-koperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili u stieden lill-Kunsill u lill-Kummissjoni sabiex jadottaw programm ta' miżuri sabiex jimplementaw dak il-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku.
- (4) Fit-30 ta' Novembru 2000, il-Kunsill adotta programm kongunt tal-Kummissjoni u l-Kunsill ta' miżuri għall-implementazzjoni tal-prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku ta' deċiżjonijiet f'materji ċivili u kummerċjali⁽¹⁾. Il-programm jidentifika miżuri *marbuta* ma' l-armonizzazzjoni ta' regoli tal-konflitt ta' liġijiet bħala dawk li jiffaċilitaw ir-rikonoxximent reċiproku ta' sentenzi.
- (5) Il-Programm ta' l-Aja⁽²⁾, adottat mill-Kunsill Ewropew fil-5 ta' Novembru 2004, sejjah sabiex titwet-taq hidma b'mod attiv dwar ir-regoli tal-konflitt ta' liġijiet fir-rigward ta' obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ("Ruma II").
- (6) Il-funzjonament tajjeb tas-suq intern jeżiġi li r-regoli tal-konflitt ta' liġijiet fl-Istati Membri jindikaw l-istess liġi nazzjonali irrispettivament mill-pajjiż tal-qorti li fih tkun saret il-kawża, u dan sabiex jit-tejbu l-prevedibbiltà tar-riżultat tal-kawża, iċ-ċertezza dwar il-liġi applikabbli u l-moviment liberu tas-sentenzi.
- (7) *Il-kamp ta' applikazzjoni sustantiv u d-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament għandhom ikunu konsistenti mar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 44/2001 tat-22 ta' Diċembru 2000 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi f'materji ċivili u kummerċjali⁽³⁾, ("Brussell"), il-Konvenzjoni ta' Ruma dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali⁽⁴⁾ ("il-Konvenzjoni ta' Ruma") u r-Regolament futur dwar il-liġi applikabbli għall-obbligi kuntrattwali ("Ruma I").*
- (8) Dan ir-Regolament għandu japplika irrispettivament min-natura tal-qorti jew tat-tribunal li quddiemhom tressqet it-talba.
- (9) It-talbiet li jirriżultaw minn "*acta iure imperii*" għandhom jinkludu talbiet magħmula kontra uffiċjali li jaġixxu f'isem l-Istat u r-responsabbiltà għal atti ta' awtoritajiet pubbliċi, inkluża r-responsabbiltà ta' funzjonarji pubbliċi. Għalhekk, dawn il-kwistjonijiet għandhom ikunu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.
- (10) Ir-relazzjonijiet familjari għandhom ikopru relazzjonijiet bejn axxendenti u dixxendenti, żwieġ, affinità u qraba kollaterali. Ir-referenza fl-Artikolu 1(2) għal relazzjonijiet b'effetti komparabbli ma' dawk ta' żwieġ u relazzjonijiet familjari oħrajn għandha tiġi interpretata skond il-liġi ta' l-Istat Membru li fih tkun il-qorti li quddiemha tressqet it-talba.
- (11) *Ir-regoli ta' konflitt ta' liġijiet stipulati f'dan ir-Regolament ikopru wkoll obbligazzjonijiet ibbażati fuq responsabbiltà oġġettiva u r-regoli armonizzati dwar fatturi li jgħaqqdu japplikaw ukoll għall-kwistjoni tal-kapaċità ta' responsabbiltà għal delitt.*
- (12) Il-kunċett ta' obbligazzjoni mhux kuntrattwali jvarja minn Stat Membru għal ieħor. Għalhekk għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, il-kunċett ta' obbligazzjoni mhux kuntrattwali għandu jinftehem bħala kunċett awtonomu.
- (13) Regoli uniformi, applikati irrispettivament mil-liġi li huma jinvokaw, jistgħu jevitaw ir-riskju ta' distorzjonijiet tal-kompetizzjoni bejn litiganti Komunitarji.
- (14) *Madankollu, il-bżonn li jkun evitat it-tagħwiġ tal-kompetizzjoni u r-rekwiżit ta' ċertezza legali għandu jkun imtaffi mill-bżonn li ssir ġustizzja f'każi individwali, u bħala konsegwenza il-qrati għandu jkollhom margni ta' diskrezzjoni.*

⁽¹⁾ ĠU C 12, 15.1.2001, p. 1.⁽²⁾ ĠU C 53, 3.3.2005, p. 1.⁽³⁾ ĠU L 12, 16.1.2007, p. 1. Regolament modifikat l-aħhar mir-Regolament (KE) nru 2245/2004 tal-Kummissjoni (ĠU L 381, 28.12.2004, p. 10).⁽⁴⁾ ĠU C 27, 26.1.1998, p. 34.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- (15) Il-prinċipju ta' "lex loci delicti commissi" huwa s-soluzzjoni bażika għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali fi kważi l-Istati Membri kollha, iżda l-applikazzjoni Prattika tal-prinċipju fejn l-elementi tal-każ ikunu mifruxa f'diversi pajjiżi tvarja. Din is-sitwazzjoni hija sors ta' incertezza dwar il-liġi applikabbli.
- (16) Regoli uniformi għandhom itejbu l-prevedibbiltà tad-deċiżjonijiet tal-qrati u jiżguraw bilanċ raġonevoli bejn l-interessi tal-persuna allegatament responsabbli u dawk tal-persuna li għarrbet id-dannu. Konnessjoni mal-pajjiż fejn sehh id-dannu dirett (lex loci damni) tohloq bilanċ ġust bejn l-interessi tal-persuna miżmuma responsabbli u tal-persuna li għarrab id-dannu, u tirrifletti wkoll l-approċċ modern tar-responsabbiltà ċivili u l-iżvilupp ta' sistemi ta' responsabbiltà oġġettiva.
- (17) Il-liġi applikabbli għandha tiġi determinata abbażi ta' fejn isehh id-dannu, irrispettivament mill-pajjiż jew pajjiżi fejn jistgħu jsehhu l-konsegwenzi indiretti. Għaldaqstant, f'każijiet ta' korrimment personali jew ta' dannu lill-proprietà, il-pajjiż fejn sehh id-dannu għandu jkun il-pajjiż fejn kien sostnut il-korrimment jew fejn sar dannu lill-proprietà rispettivament.
- (18) Ir-regola ġenerali f'dan ir-Regolament għandha tkun il-"lex loci damni" prevista fl-Artikolu 4(1). L-Artikolu 4(2) għandu jitqies bħala eċċezzjoni għal dan il-prinċipju ġenerali, li johloq konnessjoni speċjali fejn il-partijiet ikollhom ir-residenza abitwali fl-istess pajjiż. L-Artikolu 4(3) għandu jinfetxhem bħala "klawżola ta' salvagwardja" mill-Artikolu 4(1) u (2) fejn ikun ċar miċ-ċirkostanzi kollha tal-każ li d-delitt/kwazi-delitt ċivili jkun b'mod ċar iżjed marbut mill-qrib ma' pajjiż iehor.
- (19) Għandhom jiġu stabbiliti regoli speċifiċi għal delitti/kwazi-delitti ċivili speċjali fejn ir-regola ġenerali ma tippermettix li jintlaħaq bilanċ raġonevoli bejn l-interessi litigati.
- (20) Ir-regola ta' konflitt, għal dak li jirrigwarda r-responsabbiltà għal dannu minn prodotti, għandha tilhaq l-oġġettivi li r-riskji inerenti f'soċjetà moderna ta' teknoloġija avvanzata jinfirxu b'mod ġust, li tiġi protetta s-saħha tal-konsumaturi, li tiġi stimulata l-innovazzjoni, li tiġi ggarantita l-kompetizzjoni mhux distorta u li jiġi ffaċilitat il-kummerċ. Il-holqien ta' sistema kaskata ta' fatturi ta' konnessjoni, flimkien ma' klawżola ta' prevedibbiltà, hija soluzzjoni bbilanċjata fir-rigward ta' dawn l-oġġettivi. L-ewwel element li jrid jittiehed kont tiegħu huwa l-liġi tal-pajjiż li fih il-persuna li ssofri d-dannu jkollha r-residenza abitwali tagħha meta jsir id-dannu, jekk il-prodott kien kummerċjalizzat f'dak il-pajjiż. L-elementi l-oħra tal-kaskata jiskattaw jekk il-prodott ma kienx kummerċjalizzat f'dak il-pajjiż, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4(2) u għall-possibbiltà ta' konnessjoni manifestament aktar stretta ma' pajjiż iehor.
- (21) Fi kwistjonijiet ta' **prattiki kummerċjali** żleali, ir-regola ta' konflitt għandha tipproteġi l-kompetituri, il-konsumaturi u l-pubbliku ġenerali u tiżgura li l-ekonomija tas-suq tiffunzjona sew. Il-konnessjoni mal-liġi tal-pajjiż fejn **is-suq huwa milqut, jew x'aktarx li jintlaqat**, ġeneralment tissodisfa dawn l-oġġettivi.
- (22) L-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jiġu mir-restrizzjonijiet *tal-kompetizzjoni għandhom* ikopru ksur kemm tal-liġi nazzjonali tal-kompetizzjoni kif ukoll tal-liġi Komunitarja tal-kompetizzjoni. Il-liġi applikabbli għal tali obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li fis-suq tiegħu r-restrizzjoni jkollha, jew probabbilmment ikollha, effett, sakemm l-effett ikun dirett u sostanzjali. Fejn id-dannu jiġi subit f'aktar minn pajjiż wiehed, l-applikazzjoni tal-liġi ta' kwalunkwe wiehed minn dawk il-pajjiżi għandha tkun limitata għad-dannu li sehh f'dak il-pajjiż.
- (23) *Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, il-kunċett ta' prattiki kummerċjali ingusti* **jkopri** projbizzjonijiet ta' ftehim bejn impriżi, ta' deċiżjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' impriżi u ta' prattiki miftiehma li jistgħu jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri u li jkollhom bħala oġġett jew effett il-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorzjoni tal-kompetizzjoni fi hdan Stat Membru jew fi hdan is-suq intern, kif ukoll projbizzjonijiet ta' l-abbuż ta' pożizzjoni dominanti fi hdan Stat Membru jew fi hdan is-suq intern, **fi hdan it-tifsira ta' l-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat.**

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- (24) **“Hsara ambjentali” ghandha tkopri hsara lil speċijiet imharsa u ambjenti naturali, u hsara lill-ilma u lill-art kif definit fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/35/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar responsabilità ambjentali fir-rigward tal-prevenzjoni u tar-rimedju għall-hsara ambjentali⁽¹⁾.**
- (25) Rigward danni ambjentali, l-Artikolu 174 tat-Trattat, li jipprovdi li għandu jkun hemm livell għoli ta' protezzjoni bbażata fuq il-prinċipju ta' prekawżjoni u l-prinċipju li għandha tittiehed azzjoni preventiva, il-prinċipju ta' priorità għal azzjoni korrettiva fis-sors u l-prinċipju li min inigges iħallas, jiġġustifika bi shih l-użu tal-prinċipju ta' diskriminazzjoni favur il-persuna li ssofri d-dannu. Il-kwistjoni dwar meta l-persuna li tfttex il-kumpens tista' tagħmel l-għażla tal-liġi applikabbli għandha tiġi determinata skond il-liġi ta' l-Istat Membru fejn tkun il-qorti li quddiemha tressqet it-talba.
- (26) Rigward ksur ta' drittijiet ta' proprjetà intellettuali, għandu jinżamm il-prinċipju ta' *lex loci protectionis* rikonoxxut universalment. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, it-terminu “drittijiet ta' proprjetà intellettuali” għandu jiġi interpretat bħala li jfisser, per eżempju, id-dritt ta' l-awtur, id-drittijiet relatati, id-dritt sui generis għall-protezzjoni ta' *databases* u d-drittijiet ta' proprjetà industrijali.
- (27) Il-kunċett preċiż ta' azzjoni industrijali, bħal azzjoni ta' “strike” jew ta' qfil tal-haddiema barra mill-post tax-xogħol, ivarja minn Stat Membru għal ieħor u huwa regolat mir-regoli interni ta' kull Stat Membru. Għalhekk, dan ir-Regolament jassumi bħala prinċipju ġenerali li għandha tapplika l-liġi tal-pajjiż fejn tittiehed l-azzjoni industrijali, bil-ghan li jiġu protetti d-drittijiet u l-obbligazzjonijiet tal-haddiema u ta' min iħaddem.
- (28) Ir-regola speċjali dwar azzjoni industrijali fl-Artikolu 9 hija mingħajr preġudizzju għall-kondizzjonijiet relatati ma' l-eżerċizzju ta' tali azzjoni skond il-liġi nazzjonali u mingħajr preġudizzju għall-istatus legali ta' l-organizzazzjonijiet rappreżentattivi tal-haddiema jew tat-*trade unions* kif previst fil-liġijiet ta' l-Istati Membri.
- (29) **Fir-rigward tal-vjolazzjonijiet tal-privatezza jew tad-drittijiet marbutin mal-personalità, dan ir-Regolament ma jzommx lill-Istati Membri milli japplikaw ir-regoli kostituzzjonali tagħhom dwar il-libertà ta' l-istampa u l-libertà ta' l-espressjoni fil-midja. Il-pajjiż li fih isehhu, jew hemm ċans tajjeb li jsehhu, l-element jew elementi ta' hsara l-aktar sinifikanti għandu jitqies li hu l-pajjiż li lejha huma prinċipalment diretti l-pubblikazzjoni jew is-servizz ta' xandir, jew, jekk dan mhux evidenti, il-pajjiż li fih ikun eżerċitat il-kontroll editorjali, u l-liġi ta' dak il-pajjiż għandha tapplika. Il-pajjiż li għalih huma diretti publikazzjoni jew xandira għandu jiġi determinat b'mod partikolari mil-lingwa tal-pubblikazzjoni jew tax-xandira jew mill-bejgħ jew mid-daqs ta' l-udjenza f'pajjiż partikolari bħala proporzjon tat-total tal-bejgħ jew tad-daqs ta' l-udjenza jew permezz ta' tahlita ta' dawn il-fatturi. Kunsiderazzjonijiet simili għandhom japplikaw fir-rigward ta' publikazzjonijiet permezz ta' l-Internet jew networks elettronici oħra.**
- (30) Għandhom jiġu stabbiliti regoli speċjali għal meta d-dannu jirriżulta minn att divers minn delitt jew kważi-delitt ċivili, bħal fil-kazijiet ta' arrikkiment ingust, *negotiorum gestio* jew *culpa in contrahendo*.
- (31) Il-kunċett ta' *culpa in contrahendo* għall-finijiet ta' dan ir-Regolament huwa kunċett awtonomu u m'għandux neċessarjament jiġi interpretat fis-sens tal-liġi nazzjonali. Huwa għandu jinkludi vjolazzjoni ta' l-obbligu ta' l-iżvelar u l-falliment ta' negozjati kuntrattwali. L-Artikolu 12 ikopri biss obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jipprezentaw *rabta* diretta ma' relazzjonijiet qabel il-konkluzjoni ta' kuntratt. Dan ifisser li jekk, waqt li qiegħed jiġi negozjat kuntratt, persuna ssofri dannu personali, għandu japplika l-Artikolu 4 jew dispożizzjonijiet rilevanti oħra ta' dan ir-Regolament.
- (32) Sabiex jiġu rispettati l-intenzjonijiet tal-partijiet u tittiejb il-ċertezza ġuridika, il-partijiet għandhom jithallew jagħmlu għażla esplicita rigward il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali. Għandha tingħata protezzjoni lill-partijiet l-iżjed dghajfa billi jiġu imposti ċerti kondizzjonijiet fuq l-għażla. **Barra minn hekk, hemm bżonn li jiġu rrispettati l-intenzjonijiet tal-partijiet fejn għażla dwar il-liġi applikabbli għall-kwistjoni ta' delitt jew kważi delitt ċivili tista' raġonevolment tiġi dedotta mill-qorti.**

⁽¹⁾ ĠU L 143, 30.4.2004, p. 56. Direttiva kif emendata mid-Direttiva 2006/21/KE (ĠU L 102, 11.4.2006, p. 15).

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- (33) Il-konsiderazzjonijiet ta' l-interess pubbliku jiġġustifikaw il-possibbiltà mogħtija lill-qrati ta' l-Istati Membri li, f'ċirkostanzi eċċezzjonali, japplikaw eċċezzjonijiet ibbażati fuq il-prinċipju ta' l-ordni pubbliku u fuq dispożizzjonijiet obbligatorji prevalenti.
- (34) *Huwa xieraq li wiehed jagħmilha ċara li, fil-kwantifikazzjoni tad-danni f'każijiet ta' korrimment personali, il-qorti li għaliha sar rikors għandha tapplika l-prinċipju ta' restitutio in integrum, filwaqt li tqis iċ-ċirkustanzi attwali tal-vittma fil-pajjiż tiegħu ta' residenza abitwali. Dan għandu jinkludi, b'mod partikulari, l-ispiża reali tal-kura ta' wara t-trattament u ta' l-attenzjoni medika.*
- (35) *Kwalunkwe litigant li jagħmel talba jew kontrotalba quddiem qorti jew tribunal nazzjonali li tkun fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament jista' jikkunsidra kwalunkwe kwistjoni ta' liġi applikabbli mqajma mit-talba jew mill-kontrotalba tiegħu u għalhekk fejn ikun xieraq jista' jinnotifika lill-qorti jew lit-tribunal u lil kwalunkwe parti ohra bil-liġi jew liġijiet li dak il-litigant jemmen li jkun applikabbli għall-partijiet kollha jew għal xi partijiet tat-talba tiegħu.*
- (36) Sabiex jintlaħaq bilanċ raġonevoli bejn il-partijiet, għandu jittiehed kont, safejn ikun xieraq, tar-regoli ta' sigurtà u ta' kondotta fis-seħh fil-pajjiż li fih twettaq l-att dannuż, anke fejn l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali tkun regolata minn liġi ta' pajjiż iehor. It-terminu "regoli ta' sigurtà u ta' kondotta" għandu jiġi interpretat fis-sens li jirreferi għar-regolamenti kollha li jkollhom kwalunkwe relazzjoni mas-sigurtà u l-kondotta, inkluzi, per eżempju, ir-regoli tas-sigurtà fit-triq f'każ ta' aċċident.
- (37) *Hekk kif fil-Konvenzjoni ta' Ruma, il-prinċipju ta' "iura novit curia" japplika. Il-qorti stess għandha b'możżjoni tagħha stess tistabblixxi l-liġi barranija. Għall-finijiet ta' l-istabbiliment tal-liġi barranija l-partijiet għandhom ikunu awtorizzati biex jgħinu lill-qorti u l-qorti għandha wkoll tkun kapaċi titlob lill-partijiet biex jipprovdu assistenza.*
- (38) Għandha tiġi evitata s-sitwazzjoni fejn ir-regoli tal-konflitt ta' liġijiet ikunu dispersi fost diversi strumenti u fejn ikunu jeżistu differenzi bejn dawk ir-regoli. Dan ir-Regolament, madankollu, ma jeskludix il-possibbiltà ta' inkluzjoni ta' regoli tal-konflitt ta' liġijiet relatati ma' obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali f'dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja fir-rigward ta' materji partikolari.
- Dan ir-Regolament m'għandux jippreġudika l-applikazzjoni ta' strumenti ohra li jistabbilixxu dispożizzjonijiet imfasslin sabiex jikkontribwixxu għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern sa fejn ma jkunux jistgħu jiġu applikati flimkien mal-liġi indikata mir-regoli ta' dan ir-Regolament.
- (39) Ir-rispett għall-impenji internazzjonali li assumew l-Istati Membri jfisser li dan ir-Regolament m'għandux jincidi fuq il-konvenzjonijiet internazzjonali li għalihom ikunu partijiet xi Stat Membru wiehed jew iżjed fid-data meta dan ir-Regolament jiġi adottat. Sabiex tagħmel ir-regoli aktar aċċessibbli, il-Kummissjoni għandha tippubblika l-lista tal-konvenzjonijiet rilevanti fil-Gurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea abbażi ta' l-informazzjoni mogħtija mill-Istati Membri.
- (40) Il-Kummissjoni sejra tagħmel proposta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fir-rigward tal-proċeduri u l-kondizzjonijiet skond liema l-Istati Membri jkun intitolati jinnegożjaw u jikkonkludu fisimhom ftehim ma' pajjiżi terzi f'każi individwali u eċċezzjonali, li jikkonċernaw kwistjonijiet settorjali, li jinkludu dispożizzjonijiet dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali.
- (41) Ladarba l-ghan ta' dan ir-Regolament ma jistax jintlaħaq suffiċjentement mill-Istati Membri, u jista' għalhekk, minhabba l-iskala ta' azzjoni u l-effetti tar-Regolament, jintlaħaq ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, skond il-prinċipju ta' sussidjarjetà stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jintlaħaq dak l-ghan.
- (42) Skond l-Artikolu 3 tal-Protokoll dwar il-pożizzjoni tar-Renju Unit u ta' l-Irlanda anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, ir-Renju Unit u l-Irlanda avvżaw dwar ix-xewqa tagħhom li jieħdu sehem fl-adozzjoni u l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- (43) Skond l-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll dwar il-pożizzjoni tad-Danimarka, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u mat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, id-Danimarka ma tipparteċipax fl-adozzjoni ta' dan ir-Regolament u mhijiex marbuta bih jew suġġetta għall-applikazzjoni tiegħu,

ADDOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Kapitolu I

Kamp ta' applikazzjoni

Artikolu 1

Il-kamp ta' applikazzjoni materjali

1. Dan ir-Regolament għandu japplika, f'sitwazzjonijiet li jinvolvu konflitt ta' liġijiet, għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali f'materji ċivili u kummerċjali. Huwa ma għandux japplika, b'mod partikolari, għal materji fiskali, doganali u amministrativi jew għar-responsabbiltà ta' l-Istat għal atti u ommissjonijiet fl-eżerċizzju ta' l-awtorità ta' l-Istat (*"acta iure imperii"*).
2. Dawn li ġejjin għandhom ikunu esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament:
 - a) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn relazzjonijiet familjari u relazzjonijiet li skond il-liġi applikabbli għal tali relazzjonijiet ikollhom effetti komparabbli, inklużi obbligazzjonijiet ta' manteniment;
 - b) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn reġimi matrimonjali ta' *propjeta'*, minn reġimi patrimonjali ta' relazzjonijiet li skond il-liġi applikabbli għal tali relazzjonijiet għandhom effetti komparabbli ma' dawk taż-żwieġ, u *mit-testamenti* u *s-suċċessjoni*;
 - c) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn kambjali, ċekkijiet u noti promissorji u strumenti negozjabbli ohra sa fejn l-obbligazzjonijiet taht tali strumenti negozjabbli ohra jirriżultaw mill-karattru negozjabbli tagħhom;
 - d) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw mil-liġi dwar il-kumpanniji u dwar korpi ohra, ġuridiċi jew mhux inkorporati, li jirrigwardaw materji bħall-holqien, permezz tar-reġistrazzjoni jew b'mod ieħor, il-kapaċità ġuridika, l-organizzazzjoni interna jew l-istralċ ta' kumpanniji u ta' korpi ohra ġuridiċi jew mhux inkorporati, ir-responsabbiltà personali ta' uffiċjali u ta' membri simili għall-obbligazzjonijiet tal-kumpannija jew tal-korp u r-responsabbiltà personali ta' awdituri lejn kumpannija jew lejn il-membri tagħha fil-verifiki statutorji ta' dokumenti ta' kontabbiltà;
 - e) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn relazzjonijiet bejn *is-settlers*, *it-trustees* jew il-benefiċjarji ta' *trust* mahluq volontarjament;
 - f) obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn dannu **nukleari**.
3. **Dan** ir-Regolament ma għandux japplika għall-prova u għall-proċedura, minghajr hsara għall-**Artikoli 21, 22 u 23**.
4. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, "Stat Membru" għandha tfisser kwalunkwe Stat Membru minbarra d-Danimarka.

Artikolu 2

Obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, dannu għandu jkopri kwalunkwe konsegwenza li tirriżulta minn delitt/kważi-delitt ċivili, arrikkiment ingust, *negotiorum gestio* jew *culpa in contrahendo*.
2. Dan ir-Regolament għandu japplika wkoll għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li probabbilmint jirriżultaw.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

3. Kwalunkwe referenza f'dan ir-Regolament ghal:
 - a) avveniment li jwassal ghal dannu ghandu jinkludi avvenimenti, li jwasslu ghal dannu, li probabbilment isehhu; u
 - b) dannu ghandu jinkludi dannu li probabbilment isehh.

Artikolu 3**Applikazzjoni universali**

Kwalunkwe liġi speċifikata minn dan ir-Regolament ghandha tiġi applikata kemm jekk tkun l-liġi ta' Stat Membru kif ukoll jekk ma tkunx.

Kapitolu II**Delitti jew Kważi-Delitti Ċivili****Artikolu 4****Regola ġenerali**

1. Sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan ir-Regolament, il-liġi applikabbli ghal obligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn delitt jew kważi-delitt ċivili ghandha tkun il-liġi tal-pajjiż fejn isehh id-dannu irrispettivament mill-pajjiż fejn sehh l-avveniment li wassal ghad-dannu u irrispettivament mill-pajjiż jew pajjiżi fejn isehhu l-konsegwenzi indiretti ta' dak l-avveniment.
2. Madankollu, fejn kemm l-persuna allegatament responsabbli kif ukoll il-persuna li ssofri d-dannu ikollhom ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż fil-mument meta jsehh id-dannu, il-liġi applikabbli ghandha tkun il-liġi ta' dak il-pajjiż.
3. Fejn ikun jidher ċar miċ-ċirkustanzi kollha tal-każ li d-delitt jew kważi-delitt ċivili huwa manifestament *marbut* aktar mill-qrib ma' pajjiż divers minn dak indikat fil-paragrafi 1 jew 2, ghandha tapplika l-liġi ta' dak il-pajjiż l-ieħor. Konnessjoni manifestament aktar mill-qrib ma' pajjiż ieħor tista' tkun ibbażata b'mod partikolari fuq relazzjoni li *teżisti minn qabel* bejn il-partijiet, bhal kuntratt, li tkun *marbuta* mill-qrib mad-delitt jew kważi-delitt ċivili in kwistjoni.

Artikolu 5**Responsabbiltà ghal dannu minn prodotti**

1. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 4(2), il-liġi applikabbli ghal obligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn dannu kawżat minn prodott ghandha tkun:
 - a) il-liġi tal-pajjiż fejn il-persuna li ssofri d-dannu kellha r-residenza abitwali tagħha meta sehh id-dannu, jekk il-prodott kien kummerċjalizzat f'dak il-pajjiż; jew, fin-nuqqas ta' *dan*,
 - b) il-liġi tal-pajjiż minn fejn kien akkwistat il-prodott, jekk il-prodott kien kummerċjalizzat f'dak il-pajjiż; jew, fin-nuqqas ta' *dan*,
 - c) il-liġi tal-pajjiż fejn ikun sehh id-dannu, jekk il-prodott kien kummerċjalizzat f'dak il-pajjiż.

Madankollu, il-liġi applikabbli ghandha tkun il-liġi tal-pajjiż fejn il-persuna allegatament responsabbli tkun abitwalment residenti jekk ma setgħetx raġonevolment tipprevedi l-kummerċjalizzazzjoni tal-prodott, jew ta' prodott ta' l-istess tip, fil-pajjiż li l-liġi tiegħu tkun applikabbli taht (a), (b) jew (c).

2. Fejn ikun jidher ċar miċ-ċirkustanzi kollha tal-każ li d-delitt jew kważi-delitt ċivili huwa manifestament konness aktar mill-qrib ma' pajjiż divers minn dak indikat fil-paragrafu 1, ghandha tapplika l-liġi ta' dak il-pajjiż l-ieħor. *Rabta* manifestament aktar mill-qrib ma' pajjiż ieħor tista' tkun ibbażata b'mod partikolari fuq relazzjoni pre-eżistenti bejn il-partijiet, bhal kuntratt, li tkun *marbuta* mill-qrib mad-delitt jew kważi-delitt ċivili in **kwistjoni**.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

Artikolu 6

Dannu ambjentali

Il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn dannu ambjentali jew dannu sostnut minn persuni jew proprjetà bhala riżultat ta' tali dannu għandha tkun il-liġi stabbilita skond l-Artikolu 4 (1), sakemm il-persuna li titlob kumpens għad-dannu ma tagħżilx li tibbaża t-talba tagħha fuq il-liġi tal-pajjiż li fih ikun sehh l-avveniment li wassal għad-dannu.

Artikolu 7**Vjolazzjonijiet tal-privatezza u tad-drittijiet marbutin mal-personalità**

1. Il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn vjolazzjoni tal-privatezza jew tad-drittijiet marbutin mal-personalità, għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li fih isehhu jew hemm il-probabilità li jsehhu l-element jew l-elementi l-iktar sinifikanti tat-telf jew tal-ħsara.

Fejn il-vjolazzjoni tkun ikkawżata mill-pubblikazzjoni ta' materjal stampat jew minn xandira, il-pajjiż li fih isehhu jew hemm il-probabilità li jsehhu l-element jew l-elementi l-iktar sinifikanti tal-ħsara għandu jitqies bhala l-pajjiż li għalih huma prinċipalment diretti l-pubblikazzjoni jew is-servizz ta' xandir jew, jekk dan mhux evidenti, il-pajjiż li fih ikun eżerċitat il-kontroll editorjali, u l-liġi ta' dak il-pajjiż għandha tapplika. Il-pajjiż li għalih huma diretti l-pubblikazzjoni jew ix-xandira għandu jiġi determinat b'mod partikolari mil-lingwa tal-pubblikazzjoni jew tax-xandira jew mill-bejgħ jew mid-daqs ta' l-udjenza f'pajjiż partikolari bhala proporzjon tat-total tal-bejgħ jew tad-daqs ta' l-udjenza jew permezz ta' tahlita ta' dawn il-fatturi.

Din id-dispożizzjoni għandha tapplika mutatis mutandis għal publikazzjonijiet permezz ta' l-Internet u networks elettronici ohra.

2. Il-liġi applikabbli għad-dritt ta' risposta jew għal miżuri ekwivalenti u għal kwalunkwe miżura ta' prevenzjoni jew ingunzjoni ta' projbizzjoni kontra publikatur jew xandar dwar il-kontenut ta' pubblikazzjoni jew ta' xandira għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li fih il-publikatur jew ix-xandar ikollu r-residenza abitwali tiegħu.

3. Il-paragrafu 2 għandu japplika wkoll fil-każ ta' vjolazzjoni tal-privatezza jew tad-drittijiet marbutin mal-personalità u li tkun ġejja mill-użu ta' dejta personali.

Artikolu 8

Ksur tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali

1. Il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn ksur ta' dritt ta' proprjetà intellettuali għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li għalih tkun intalbet il-protezzjoni.

2. Fil-każ ta' obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn ksur ta' dritt Komunitarju unitarju ta' proprjetà intellettuali, il-liġi applikabbli għandha tkun, għal kwalunkwe kwistjoni mhux regolata mill-istrument Komunitarju rilevanti, il-liġi tal-pajjiż fejn ikun sehh il-ksur.

3. Il-liġi applikabbli taht dan l-Artikolu ma tistax tiġi derogata b'xi ftehma skond l-Artikolu 14.

Artikolu 9

Azzjoni industrijali

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4(2), il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali fir-rigward tar-responsabbiltà ta' persuna fil-kapaċità ta' haddiem jew ta' persuna li thaddem jew ta' l-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw l-interessi professjonali tagħhom għal danni kkawżati b'azzjoni industrijali, pendenti jew eżegwita, għandha tkun il-liġi tal-pajjiż fejn l-azzjoni tkun sejra titwettagħ jew diġà twettqet.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

Kapitolu III

Arrikkiment ingust, *negotiorum gestio* u *culpa in contrahendo*

Artikolu 10

Arrikkiment ingust

1. Jekk obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn arrikkiment ingust, inkluż il-pagament ta' ammonti indebitament riċevuti, tikkonċerna relazzjoni eżistenti bejn il-partijiet, bhal waħda li tirriżulta minn kuntratt jew delitt jew kważi-delitt ċivili, li tkun konnessa mill-qrib ma' dak l-arrikkiment ingust, dik l-obbligazzjoni għandha tkun regolata mil-liġi li tirregola dik ir-relazzjoni.
2. Fejn il-liġi applikabbli ma tistax tkun determinata abbażi tal-paragrafu 1 u l-partijiet għandhom ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż meta jsehh l-avveniment li jwassal għall-arrikkiment ingust, il-liġi applikabbli għandha tkun il-liġi ta' dak il-pajjiż.
3. Fejn il-liġi applikabbli ma tistax tiġi determinata abbażi tal-paragrafi 1 jew 2, il-liġi applikabbli għandha tkun il-liġi tal-pajjiż li fih ikun sehh l-arrikkiment ingust.
4. Fejn ikun jidher ċar miċ-ċirkustanzi kollha tal-każ li l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn arrikkiment ingust hija manifestament konnessa aktar mill-qrib ma' pajjiż divers minn dak indikat fil-paragrafi 1, 2 u 3, għandha tapplika l-liġi ta' dak il-pajjiż l-iehor.

Artikolu 11

Negotiorum gestio

1. Jekk obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn att imwettaq mingħajr l-awtorità debita b'konnessjoni ma' l-affarijiet ta' persuna oħra, tikkonċerna relazzjoni eżistenti bejn il-partijiet, bhal waħda li tirriżulta minn kuntratt jew delitt jew kważi-delitt ċivili, li tkun konnessa mill-qrib ma' dik l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali, din għandha tkun regolata mil-liġi li tirregola dik ir-relazzjoni.
2. Fejn il-liġi applikabbli ma tistax tiġi determinata abbażi tal-paragrafu 1, u l-partijiet ikollhom ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż meta jsehh l-avveniment li jwassal għad-dannu, il-liġi applikabbli għandha tkun il-liġi ta' dak il-pajjiż.
3. Fejn il-liġi applikabbli ma tistax tiġi determinata abbażi tal-paragrafi 1 jew 2, hija għandha tkun il-liġi tal-pajjiż fejn twettaq l-att.
4. Fejn ikun jidher ċar miċ-ċirkustanzi kollha tal-każ li l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn att imwettaq mingħajr l-awtorità debita b'konnessjoni ma' l-affarijiet ta' persuna oħra hija manifestament konnessa aktar mill-qrib ma' pajjiż divers minn dak indikat fil-paragrafi 1, 2 u 3, għandha tapplika l-liġi ta' dak il-pajjiż l-iehor.

Artikolu 12

Culpa in contrahendo

1. Il-liġi applikabbli għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn relazzjonijiet qabel il-konklużjoni ta' kuntratt, irrispettivament minn jekk il-kuntratt kienx fil-fatt gie konkluż jew le, għandha tkun il-liġi li tapplika għall-kuntratt jew li kienet tkun applikabbli għalih kieku gie konkluż.
2. Fejn il-liġi applikabbli ma tistax tiġi determinata abbażi tal-paragrafu 1, hija għandha tkun:
 - a) il-liġi tal-pajjiż li fih isehh id-dannu, irrispettivament mill-pajjiż li fih sehh l-avveniment li wassal għad-dannu u irrispettivament mill-pajjiż jew pajjiżi li fihom sehew il-konsegwenzi indiretti ta' dak l-avveniment; jew
 - b) fejn il-partijiet ikollhom ir-residenza abitwali tagħhom fl-istess pajjiż meta jsehh l-avveniment li jwassal għad-dannu, il-liġi ta' dak il-pajjiż; jew
 - c) ikun jidher ċar miċ-ċirkustanzi kollha tal-każ li l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali li tirriżulta minn relazzjonijiet qabel il-konklużjoni ta' kuntratt hija manifestament konnessa aktar mill-qrib ma' pajjiż divers minn dak indikat fil-punti (a) u (b), il-liġi ta' dak il-pajjiż l-iehor.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

Artikolu 13

L-applikabbiltà ta' l-Artikolu 8

Għall-finijiet ta' dan il-Kapitolu, l-Artikolu 8 għandu japplika għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali li jirriżultaw minn ksur ta' dritt ta' proprjetà intellettuali.

Kapitolu IV**Il-Libertà ta' l-ghażla**

Artikolu 14

Il-libertà ta' l-ghażla

1. Il-partijiet jistgħu jiftiehem li jissottoponu obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali għal liġi magħżula minnhom:

a) bi *ftehma konkluża* wara li jkun sehh l-avveniment li wassal għad-dannu li sar;

jew

b) fejn il-partijiet kollha jeżerċitaw attività kummerċjali, ukoll bi *ftehma* liberament *negożjata* qabel ma jkun sehh l-avveniment li wassal għad-dannu li sar.

L-ghażla għandha tkun espressa jew manifestata b'mod raġonevolment ċert miċ-ċirkostanzi tal-każ u m'għandhiex tippregudika d-drittijiet ta' partijiet terzi.

2. Fejn l-elementi kollha pertinenti għas-sitwazzjoni fil-mument meta jsehh l-avveniment li jwassal għad-dannu jkunu jinsabu f'pajjiż divers mill-pajjiż li tiegħu giet magħżula l-liġi, l-ghażla tal-partijiet ma għandhiex tippregudika l-applikazzjoni ta' dispożizzjonijiet tal-liġi ta' dak il-pajjiż li minnhom dik il-liġi ma tippermettix deroga permezz ta' *ftehma*.

3. Fejn l-elementi kollha pertinenti għas-sitwazzjoni fil-mument meta jsehh l-avveniment li jwassal għad-dannu jkunu jinsabu fi Stat Membru wiehed jew f'aktar, l-ghażla tal-partijiet ta' liġi applikabbli li ma tkunx dik ta' Stat Membru ma għandhiex tippregudika l-applikazzjoni ta' dispożizzjonijiet tal-liġi Komunitarja, fejn ikun il-każ, kif implementata fl-Istat Membru tal-forum, li minnhom ma tkunx permessa deroga permezz ta' *ftehma*.

Kapitolu V**Regoli komuni**

Artikolu 15

Il-kamp ta' applikazzjoni tal-liġi applikabbli

Il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali taht dan ir-Regolament għandha tirregola b'mod partikolari:

- a) il-bażi u l-medda tar-responsabbiltà, inkluża d-determinazzjoni ta' persuni li jistgħu jinżammu responsabbli għal atti mwettqa minnhom;
- b) ir-raġunijiet għal eżenzjoni mir-responsabbiltà, kwalunkwe limitazzjoni tar-responsabbiltà u kwalunkwe diviżjoni tar-responsabbiltà;
- c) l-eżistenza, in-natura u l-istima tad-danni jew ir-rimedju mitlub;
- d) fil-limiti tas-setgħat mogħtija lill-qorti mil-liġi proċedurali tagħha, il-miżuri li qorti tista' tiegħu għall-prevenzjoni jew għat-terminazzjoni ta' leżjoni jew dannu jew sabiex jiġi żgurat l-ghoti ta' kumpens;
- e) il-kwistjoni dwar jekk jistax jiġi trasferit jedd għal indenniz jew riparazzjoni, anke permezz ta' wirt;

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

- f) il-persuni intitolati għal kumpens għal dannu subit personalment;
- g) ir-responsabbiltà għall-atti ta' persuna oħra;
- h) il-mod li bih tista' tispiċċa obbligazzjoni u r-regoli ta' preskrizzjoni u limitazzjoni, inklużi regoli relatati mal-bidu, ma' l-interruzzjoni u mas-sospensjoni ta' perjodu ta' preskrizzjoni jew limitazzjoni.

Artikolu 16**Dispożizzjonijiet obligatorji prevalenti**

F'dan ir-Regolament xejn m'għandu jirrestringi l-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-liġi tal-forum f'sitwazzjoni fejn huma jkunu obligatorji irrispettivament mil-liġi li diversament kienet tkun applikabbli għall-obbligazzjoni mhux kuntrattwali.

Artikolu 17**Regoli ta' sigurtà u ta' kondotta**

Fl-eżami tal-komportament tal-persuna allegatament responsabbli, għandu jittiehed kont, bħala fatt u sa fejn ikun xieraq, tar-regoli ta' sigurtà u ta' kondotta li kienu fis-sehh fil-post u fil-mument ta' l-avveniment li wassal għar-responsabbiltà.

Artikolu 18**Azzjoni diretta kontra l-assiguratur tal-persuna responsabbli**

Il-persuna li tkun sofriet id-dannu tista' tressaq it-talba tagħha direttament kontra l-assiguratur tal-persuna responsabbli sabiex jipprova l-kumpens jekk hekk ikun previst mill-liġi applikabbli għall-obbligazzjoni mhux kuntrattwali jew mill-liġi applikabbli għall-kuntratt ta' assigurazzjoni.

Artikolu 19**Surroga**

Fejn persuna ("il-kreditur") ikollha talba mhux kuntrattwali kontra oħra ("id-debitur"), u persuna terza jkollha dmir li tissodisfa lill-kreditur, jew tkun fil-fatt issodisfat lill-kreditur fit-twettiq ta' dak id-dmir, il-liġi li tirregola d-dmir tal-persuna terza li tissodisfa lill-kreditur għandha tiddetermina jekk, u sa liema punt, il-persuna terza tkun intitolata teżerċita kontra d-debitur id-drittijiet li l-kreditur kellu kontra d-debitur taht il-liġi li tirregola r-relazzjoni tagħhom.

Artikolu 20**Responsabbiltà multipla**

Jekk kreditur ikollu talba kontra diversi debituri li jkunu responsabbli għall-istess talba, u wiehed mid-debituri diga' ssodisfa t-talba totalment jew parzjalment, il-kwistjoni tal-jedd ta' dak id-debitur li jitlob kumpens mid-debituri l-oħra għandha tkun regolata mill-liġi applikabbli għall-obbligazzjoni mhux kuntrattwali ta' dak id-debitur lejn il-kreditur.

Artikolu 21**Validità formali**

Att unilaterali mahsub sabiex ikollu effett ġuridiku u relattiv għal obbligazzjoni mhux kuntrattwali għandu jkun formalment validu jekk jissodisfa r-rekwiżiti formali tal-liġi li tirregola l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali in kwistjoni jew il-liġi tal-pajjiż fejn isir l-att.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

Artikolu 22**Danni**

Meta tikkwantifika d-danni f'kazijiet ta' korriment personali, il-qorti li sar rikors għaliha għandha tapplika l-prinċipju ta' restitutio in integrum, filwaqt li tqis iċ-ċirkustanzi effettivi tal-vittma fil-pajjiż tiegħu ta' residenza abitwali.

Artikolu 23**L-oneru tal-prova**

1. Il-liġi li tirregola obbligazzjoni mhux kuntrattwali taht dan ir-Regolament għandha tapplika sa fejn, f'materji ta' obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali, hija tipprovdi regoli li jistabbilixxu preżunzjonijiet tal-liġi jew li jiddeterminaw l-oneru tal-prova.

2. Atti attribwiti effett għuridiku jistgħu jiġu provati bi kwalunkwe mezz ta' prova rikonoxxut mil-liġi tal-forum jew minn kwalunkwe waħda mil-liġijiet imsemmija fl-Artikolu 21 li tahtha dak l-att ikun formalment validu, sakemm tali prova tkun tista' tingieb fil-forum.

Kapitolu VI**Dispożizzjonijiet ohra****Artikolu 24****Residenza abitwali**

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, ir-residenza abitwali ta' kumpanniji u ta' korpi ohra, għuridici jew mhux inkorporati, għandha tkun il-post ta' l-amministrazzjoni ċentrali.

Fejn l-avveniment li jirriżulta fid-dannu jsehh, jew id-dannu jirriżulta, waqt l-eżerċizzju ta' l-attività ta' fer-gha, aġenzija jew kwalunkwe stabbiliment iehor, il-post fejn il-fergħa, l-aġenzija jew kwalunkwe stabbiliment iehor ikunu jinsabu għandu jitqies bħala l-post tar-residenza abitwali.

2. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, ir-residenza abitwali ta' persuna fiżika li taġixxi fl-eżerċizzju ta' l-attività ta' negozju tagħha għandha tkun il-post prinċipali ta' negozju tagħha.

Artikolu 25**Eskluzjoni ta' renvoi**

L-applikazzjoni ta' liġi, ta' kwalunkwe pajjiż, speċifikata minn dan ir-Regolament tfisser l-applikazzjoni tar-regoli tal-liġi fis-sehh f'dak il-pajjiż diversi mir-regoli tad-dritt internazzjonali privat tiegħu.

Artikolu 26**Stati b'aktar minn sistema legali waħda**

1. Fejn Stat jinkludi diversi unitajiet territorjali, b'kull waħda minnhom bir-regoli legali tagħha fir-rigward ta' obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali, kull unità territorjali għandha titqies bħala pajjiż għall-finijiet ta' l-identifikazzjoni tal-liġi applikabbli taht dan ir-Regolament.

2. Stat Membru li fih unitajiet territorjali differenti ikollhom ir-regoli legali proprji tagħhom fir-rigward ta' obbligazzjonijiet mhux kuntrattwali ma għandux ikun mehtieg li japplika dan ir-Regolament għal konflitti bejn il-liġijiet ta' tali unitajiet biss.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

Artikolu 27

L-ordni pubbliku tal-forum

1. L-applikazzjoni ta' dispożizzjoni tal-liġi, ta' kwalunkwe pajjiż speċifikata minn dan ir-Regolament tista' tiġi eskluża biss jekk tali applikazzjoni tkun *inkompatibbli b'mod evidenti* mal-politika pubblika ("*ordre public*") tal-forum.

2. **Barra minn hekk, l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni tal-liġi stabbilit minn dan ir-Regolament li jkollha l-effett li jinghata kumpens għal danni li ma jiġux ikkumpensati, bħal danni eżemplari jew punittivi, tista' titqies bħala kuntrarja għall-politika pubblika ("*ordre public*") tal-forum.**

Artikolu 28

Ir-relazzjoni ma' dispożizzjonijiet ohra tal-liġi Komunitarja

Dan ir-Regolament m'għandux jippreġudika l-applikazzjoni **jew l-adozzjoni ta' atti ta' l-istituzzjonijiet tal-Komunitajiet Ewropej** li:

- fir-rigward ta' kwistjonijiet partikolari, jistabbilixxu regoli dwar konflitt tal-liġijiet għal obligazzjonijiet mhux kuntrattwali; jew*
- jistabbilixxu regoli li japplikaw irrispettivament mil-liġi nazzjonali li tirregola l-obbligazzjoni mhux kuntrattwali partikolari minhabba dan ir-Regolament; jew**
- jimpedixxu l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni jew dispożizzjonijiet tal-liġi tal-forum jew tal-liġi stabbilita minn dan ir-Regolament; jew*
- jistipulaw dispożizzjonijiet imfassla biex jikkontribwixxu għat-thaddim xieraq tas-suq intern sakemm dawn ma jkunux jistgħu jiġu applikati flimkien mal-liġi stabbilita mir-regoli tad-dritt internazzjonali privat.*

Artikolu 29

Ir-relazzjoni ma' konvenzjonijiet internazzjonali eżistenti

1. Dan ir-Regolament ma għandux jippreġudika l-applikazzjoni ta' konvenzjonijiet internazzjonali li għalihom Stat Membru wiehied jew aktar ikunu Partijiet fiż-żmien meta jiġi adottat dan ir-Regolament u li jistabbilixxu regoli tal-konflitt ta' liġijiet fir-rigward ta' obligazzjonijiet mhux kuntrattwali.

2. Madankollu, bejn l-Istati Membri, dan ir-Regolament għandu jipprevalixxi fuq konvenzjonijiet konklużi esklussivament bejn tnejn jew aktar minnhom sa fejn tali konvenzjonijiet jikkonċernaw materji regolati minn dan ir-Regolament.

Kapitolu VII

Dispożizzjonijiet finali

Artikolu 30

Lista ta' konvenzjonijiet

1. Sa ... (i), l-Istati Membri għandhom *jinfurmaw* lill-Kummissjoni l-lista ta' konvenzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 29(1). Wara dik id-data, l-Istati Membri għandhom *jinfurmaw* lill-Kummissjoni bid-denunzi kollha ta' tali konvenzjonijiet.

(i) Tnax-il xahar wara d-data ta' l-adozzjoni ta' dan ir-Regolament.

Il-Hamis, 18 ta' Jannar 2007

2. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien sitt xhur mir-riċezzjoni, tippubblika fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea:

- i) lista tal-konvenzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1;
- ii) id-denunzji msemmija fil-paragrafu 1.

Artikolu 31

Klawsola ta' reviżjoni

Mhux aktar tard minn ...^(*), il-Kummissjoni għandha tippreżenta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew rapport dwar l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Jekk ikun meħtieġ, ir-rapport għandu jkun akkumpanjat minn proposti għall-adattament ta' dan ir-Regolament.

Meta thejji r-rapport tagħha, il-Kummissjoni għandha tagħti attenzjoni partikolari għall-effetti tal-mod li bih il-liġi barranija tkun ittrattata fil-ġurisdizzjonijiet differenti u l-kwistjoni tad-danni, inkluż il-possibilità li jingħataw danni eżemplari jew punitivi f'ċerti ġurisdizzjonijiet.

Ir-rapport għandu jinkludi wkoll studju analitiku tal-medda sa fejn il-qراطي fl-Istati Membri japplikaw il-liġi barranija fil-prattika, inklużi rakkomandazzjonijiet dwar ix-xewqa ta' approċċ komuni għall-applikazzjoni tal-liġi barranija.

Mhux iktar tard minn ...^(**), il-Kummissjoni, wara konsultazzjoni estensiva mal-partijiet interessati, inkluża l-Konferenza ta' The Hague dwar id-Dritt Internazzjonali Privat, għandha tippreżenta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew rapport dwar is-sitwazzjoni fir-rigward tal-liġi applikabbli għall-inċidenti tat-traffiku fit-toroq. Ir-rapport għandu jkun akkumpanjat minn studju estensiv ta' l-iskala tal-fenomeni, mill-problemi u minn studju ta' l-impatt estiż. Jekk xieraq, ir-rapport għandu jipproponi emendi lil dan ir-Regolament u/jew l-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni speċifika.

Artikolu 32

Regola temporali relattiva għall-applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu japplika għal avvenimenti li jwasslu għal dannu li jseħhu wara d-dhul fis-seħh tiegħu.

Artikolu 33

Id-data ta' applikazzjoni

Dan ir-Regolament għandu japplika minn ...^(***), hliet għall-Artikolu 30, li għandu japplika ...^(**).

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri skond it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea.

Magħmul fi, ...

Għall-Parlament Ewropew
Il-President

Għall-Kunsill
Il-President

^(*) Erba' snin wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.

^(**) Tnax-il xahar wara d-data ta' l-adozzjoni ta' dan ir-Regolament.

^(***) 18-il xahar wara d-data ta' l-adozzjoni ta' dan ir-Regolament.